

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. detsember 2022
(OR. en)

13068/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0209(NLE)

RC 49
TRANS 615
COMPET 751

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 93, 107 ja 108 kohaldamist raudtee- ja siseveetranspordi ning mitmeliigilise transpordi sektorile antava riigiabi teatavate liikide suhtes

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2022/...,

...

**mis käsitleb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 93, 107 ja 108 kohaldamist
raudtee- ja siseveetranspordi ning mitmeliigilise transpordi sektorile antava
riigiabi teatavate liikide suhtes**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 109,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹

¹ ... arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu määrusega (EL) 2015/1588¹ antakse komisjonile õigus määruste kaudu teatada, et teatav eri liiki abi erinevates sektorites tegutsevatele ettevõtjatele, näiteks keskkonnakaitseks antav abi, sobib kokku siseturuga ning selle suhtes ei kohaldata aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustust (edaspidi “teatamiskohustus“). Määrus (EL) 2015/1588 ei hõlma aga muu hulgas raudtee- ja siseveetranspordi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1315/2013² määratletud mitmeliigilise transpordi toetamiseks antavat abi. Need sektorid on muutunud liidu tasandil üha asjakohasemaks Euroopa roheline kokkuleppe ning säästva ja aruka liikuvuse strateegia kontekstis, mille komisjon esitas vastavalt oma 11. detsembri 2019. aasta ja 9. detsembri 2020. aasta teatistes.
- (2) Aluslepingu artikli 93 kohaselt peetakse aluslepingutega kooskõlas olevaks raudtee- ja siseveetranspordile ning mitmeliigilisele transpordile antavat abi, mis vastab transpordi koordineerimise vajadusele või kujutab endast avalike teenuste hulka kuuluvate teatavate kohustuste täitmise kulude katmist.

¹ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (ELT L 248, 24.9.2015, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1315/2013 üleeuroopalise transpordivõrgu arendamist käsitlevate liidu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 661/2010/EL (ELT L 348, 20.12.2013, lk 1).

- (3) Komisjon on kohaldanud aluslepingu artiklit 93, artikli 107 lõiget 1 ja artiklit 108 mitme otsuse puhul, mis käsitlevad raudtee- ja siseveetranspordi ning ühendvedude sektoris tegutsevatele ettevõtjatele antava riigiabi teatavaid liike, ning on koostanud suunised teatavate riigiabi liikide hindamiseks, mida peetakse vastavaks transpordi koordineerimise vajadusele. Komisjoni kogemustest nähtub, et selline abi ei tekita olulisi konkurentsimoonusi, kui seda antakse avatud, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate menetluste tulemusena ning saadud kogemustele tuginedes on võimalik kindlaks määrata selged kokkusobivustingimused.
- (4) Seetõttu tuleks haldustegevuse lihtsustamiseks juhul, kui konkurentsimoonused on piiratud miinimumini, anda komisjonile õigus tunnistada määruste abil transpordi koordineerimiseks antav abi või abi, millega kaetakse avalike teenuste hulka kuuluvate teatavate kohustuste täitmise kulud, nagu on osutatud aluslepingu artiklis 93, siseturuga kokkusobivaks ning mitte kohaldada selle suhtes teatamiskohustust.
- (5) Riigiabi, mis kujutab endast avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks osutatava avaliku reisijateveoteenuse kulude katmist, on juba hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1370/2007¹, sealhulgas juhul, kui liikmesriigid otsustavad kohaldada nimetatud määrust avaliku reisijateveo suhtes siseveeteedel ja riikide territoriaalvetes. Seega tuleks avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks makstav avaliku teenindamise hüvitis käesoleva määruse kohaldamisalast välja arvata.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1).

- (6) Kui komisjon võtab vastu määrusi, millega teatatakse, et abi teatavate liikide suhtes ei kohaldata teatamiskohustust vastavalt käesolevale määrusele, peaks ta täpsustama abi eesmärgi, abisaajate kategooriad ja sellise abi piirmäärad, mille suhtes ei kohaldata teatamiskohustust, abi kumuleerumist reguleerivad tingimused ja seire tingimused ning lisama täiendavaid üksikasjalikke tingimusi, kui neid on, et tagada käesoleva määrusega hõlmatud abi kokkusobivus siseturuga.
- (7) Kõik osalised peavad saama kontrollida, kas abi antakse kooskõlas kohaldatavate normidega. Riigiabi läbipaistvus on seega hädavajalik aluslepingu normide nõuetele vastavaks kohaldamiseks ning selle tulemuseks on parem nõuetele vastavus, vastutus, vastastikune hindamine ning kokkuvõttes tõhusamad avaliku sektori kulutused. Seetõttu tuleks igalt liikmesriigilt nõuda, et ta esitaks kokkuvõtte käesoleva määruse kohaselt vastu võetud määrusega hõlmatud abi kohta, mida ta on andnud. Et tagada iga liikmesriigi võetud meetmete läbipaistvus, peaks komisjon need kokkuvõtted avaldama.
- (8) Aluslepingu artikli 108 lõike 1 kohaselt peab komisjon koostöös liikmesriikidega kontrollima pidevalt kõiki olemasolevaid abisüsteeme. Sel eesmärgil ning suurima võimaliku läbipaistvuse ja piisava kontrolli tagamiseks peaks iga liikmesriik registreerima ja koondama teabe komisjoni vastuvõetud määruste kohaldamise kohta. Vähemalt kord aastas peaks iga liikmesriik esitama komisjonile ka aruande kõnealuste määruste kohaldamise kohta. Komisjon peaks tegema need aruanded kättesaadavaks kõigile teistele liikmesriikidele.

- (9) Enne seda, kui komisjon võtab käesoleva määruse kohaselt vastu määrusi, peaks ta võimaldama kõigil huvitatud isikutel ja organisatsioonidel esitada oma märkusi, et koguda võimalikult terviklikku ja esinduslikku tagasisidet. Sel eesmärgil peaks ta kõnealuste määruste eelnõud avaldama.
- (10) Käesoleva määruse kohase määruse eelnõu avaldamise ajal tuleks konsulteerida määrusega (EL) 2015/1588 loodud riigiabi nõuandekomiteega. Läbipaistvuse huvides tuleks ka kõnealuse määruse eelnõu teha üldsusele samal ajal kättesaadavaks komisjoni veebisaidil.
- (11) Abi andmise kontrollimine hõlmab hulgaliselt keerukaid faktilisi, õiguslikke ja majanduslikke küsimusi pidevalt arenevas keskkonnas. Komisjon peaks seetõttu sellise abi liigid, mille suhtes ei tohiks kohaldada teatamiskohustust, korrapäraselt läbi vaatama. Selleks peaks ta esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga viie aasta tagant hindamisaruande käesoleva määruse kohaldamise kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Grupierandid

1. Tingimusel et järgitakse käesoleva määruse artiklit 5, võib komisjon võtta vastu määrusi, milles teatatakse, et järgmised aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses abi liigid sobivad kokku siseturuga ja nende suhtes ei kohaldata aluslepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustust:
 - a) transpordi koordineerimiseks antav abi;
 - b) abi, millega kaetakse avalike teenuste hulka kuuluvate teatavate kohustuste täitmise kulud, välja arvatud avaliku reisijateveoteenuse osutamise eest makstav avaliku teenindamise hüvitis, mis on hõlmatud määrusega (EÜ) nr 1370/2007.

2. Lõike 1 kohaselt vastuvõetud määrustes tuleb iga abi liigi puhul täpsustada:
 - a) abi eesmärk;
 - b) abisaajate kategooriad;
 - c) piirmäärad, mis on väljendatud
 - i) abi osatähtsusena kõigist abikõlblikest kulutustest,

- ii) maksimaalse abisummana või
- iii) maksimaalse riigi toetuse tasemena abis või seoses asjaomase abiga teatavat liiki abi puhul, mille puhul võib olla keeruline täpselt kindlaks määrata alapunktis i osutatud abi osatähtsust või alapunktis ii osutatud abi summat, eelkõige finantskorraldusvahendid või riskikapitaliinvesteeringud või muud sama laadi investeeringud, ilma et see piiraks asjaomaste meetmete käsitlemist aluslepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt;

d) abi kumuleerumist reguleerivad tingimused ja

e) artiklis 2 sätestatud läbipaistvuse ja seire normid.

3. Lõike 1 kohaselt vastuvõetud määrustega võidakse samuti eelkõige:

a) kehtestada piirmäärad või muud tingimused üksikabi andmisest teatamise kohta;

b) jätta kohaldamisalast välja teatavad sektorid;

c) esitada täiendavaid tingimusi abi sobivuse kohta siseturuga.

Artikkel 2
Läbipaistvus ja seire

1. Artikli 1 lõike 1 kohaselt vastuvõetud määrused sisaldavad üksikasjalikke sätteid, millega tagatakse abi läbipaistvus ja seire.
2. Kui liikmesriik rakendab abikavasid või annab üksikabi, mille suhtes ei kohaldata artikli 1 lõike 1 kohaselt vastu võetud määruste kohaselt teatamiskohustust, edastab ta komisjonile kõnealust abi käsitleva teabe kokkuvõtted. Komisjon avaldab need kokkuvõtted.
3. Iga liikmesriik registreerib ja koondab kogu teabe, mis käsitleb artikli 1 lõike 1 kohaselt vastuvõetud määruste kohaldamist. Kui komisjonil on teavet, mis annab põhjust eeldada, et artikli 1 lõike 1 kohaselt vastuvõetud määrust ei kohaldata nõuetekohaselt, edastab asjaomane liikmesriik komisjonile kogu teabe, mida komisjon peab vajalikuks, et hinnata, kas nimetatud määruse alusel antud abi vastab kõigile selle suhtes kohaldatavatele tingimustele.
4. Järgides komisjoni konkreetseid nõudeid, esitab iga liikmesriik vähemalt kord aastas komisjonile aruande artikli 1 lõike 1 kohaselt vastuvõetud määruste kohaldamise kohta. Komisjon teeb need aruanded kõigile teistele liikmesriikidele kättesaadavaks. Artiklis 5 osutatud komitee vaatab aruanded läbi ja hindab neid kord aastas.

Artikkel 3

Määruste kehtivusaeg ja muutmine

1. Artikli 1 lõike 1 kohaselt vastu võetud määrustes määratakse kindlaks nende kehtivusaeg ja nähakse ette üleminekuperiood juhuks, kui nende määruste aegumisel nende kehtivusaega ei pikendata.
2. Kui artikli 1 lõike 1 kohaselt vastuvõetud määrus tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse uue määrusega, sätestatakse uues määruses kuuekuuline üleminekuperiood, mis võimaldab kohandada kehtetuks tunnistatud või muudetud määrusega hõlmatud abi.

Artikkel 4

Huvitatud isikute ja organisatsioonide ärakuulamine

Enne artikli 1 lõike 1 kohaselt määruse vastuvõtmist avaldab komisjon selle eelnõu, et kõigil huvitatud isikutel ja organisatsioonidel oleks võimalik esitada oma märkusi komisjoni kindlaksmääratud tähtaja jooksul. Tähtaeg on vähemalt üks kuu. Komisjon teeb kõnealuse määruse eelnõu samal ajal üldsusele teatavaks oma veebisaidil.

Artikkel 5

Riigiabi nõuandekomiteega konsulteerimine

1. Komisjon konsulteerib määrusega (EL) 2015/1588 loodud riigiabi nõuandekomiteega (edaspidi „komitee“):
 - a) artikli 1 lõike 1 kohase määruse eelnõu avaldamise ajal vastavalt artiklile 4 ning
 - b) enne artikli 1 lõike 1 kohaselt määruse vastuvõtmist.

2. Komisjon konsulteerib komiteega koosolekul, mille ta kutsub kokku elektroonilise teabevahetuse teel. Läbivaatamisele tulevad eelnõud ja dokumendid lisatakse elektroonilisele teabevahetusele. Koosolek toimub kõige varem kahe kuu möödumisel elektroonilisest teabevahetusest. Seda tähtaega võib lühendada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud konsultatsioonide puhul, kui see on põhjendatud kiireloomulisusega, või artikli 1 lõike 1 kohaselt vastu võetud määruse kehtivusaja pikendamiseks.

3. Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab komitee eesistuja lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse, vajaduse korral hääletades.
4. Komitee arvamus kantakse koosoleku protokollile. Iga liikmesriik võib taotleda oma seisukoha kandmist koosoleku protokollile. Komitee võib soovitada kõnealuse arvamuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
5. Komisjon arvestab komitee arvamust ja ta teatab komiteele, kuidas arvamust on arvesse võetud.

Artikkel 6

Hindamisaruanne

Iga viie aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Komisjon esitab kõnealuse aruande esmalt komiteele tutvumiseks.

Artikkel 7
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Nõukogu nimel
eesistuja
